

Sodelavci simpozija so predstavili pogloblitve silnice življenja Cerkve v Jegličevem času, Jegličeve osnovne antropološke oznake in duhovni profil ter grafološko analizo Jegličeve pisave. Predstavljeni so bili Jegličevi stiki z A. Kalanom, A. Ušeničnikom in J. Šiško, stiki in odnosi med Jegličem in Sedejem ter odnosi med Jegličem, sarajevskim nadškofom Stadlerjem in škofom v Djakovu Strossmayerjem, ozadje, kako je bil Jeglič imenovan za pomožnega škofa v Sarajevu ter knezoškofa v Ljubljani, Jegličovo delovanje v Sarajevu, kjer je bil kanonik in imenovan za pomožnega škofa. Večji del referatov je bil posvečen Jegličevemu škofovskemu delovanju v Ljubljani: Jegličev pastoralni program, pastoralno delo škofa Jegliča v pastirskih listih, Jegličeve sinode, Jegličevi odnosi z duhovniki in Jeglič kot pospeševatelj redovnega življenja, Jegličovo liturgično delovanje, Jegličevi vzgojni spisi, teološko-dogmatični spisi, biblični spisi in spisi o moralnih vprašanjih. V zadnjem sklopu so predavatelji predstavili še Jegliča in cerkvenopolitična vprašanja, Jegliča v slovenski politiki do leta 1918 in Jegliča v slovenskem političnem življenju po letu 1918, Jegliča in dunajske oblasti, odnos slovenskega liberalizma in socializma do Jegliča, Jegliča in katoliške shode ter Jegliča in krščanskega socialno gibanje. Na koncu je nekdanji gojenec Zavoda sv. Stanislava predstavil ustanovitev in gradnjo tega zavoda s prvo slovensko gimnazijo ter težave, s katerimi se je Jeglič moral pri tem spopadati. Prav posebno odliko Jegliča je razkrival še zadnji prispevek o Jegličevem zavzemanju za primorske Slovence.

Jegličev simpozij je bil v krajši obliki ponovljen na Teološki fakulteti v Ljubljani od 5. do 7. novembra, izšel pa bo tudi zbornik referatov.

Ne le referati, tudi dolge diskusije so pričale o vsestranskosti in veličini moža, ki je v določenih trenutkih žel največja priznanja, v naslednjih pa je bil že deležen hudih napadov. Pri upoštevanju dosedanjih pohval in kritik se je kristalizirala podoba osebnosti, ki nedvomno daje v času svoje škofovske službe neizbrisen pečat slovenskemu narodnemu razvoju ter kulturnemu in političnemu osamosvajanju. Kljub tako obširnemu simpoziju Jegličevega dela ni bilo mogoče dokončno izčrpati, o čemer priča že ugotovitev, da še ni zbrana Jegličeva obširna bibliografija.

Vinko Rajšp

ZGODOVINSKO DRUŠTVO LJUBLJANA 1988—1990

Na občnem zboru Zgodovinskega društva Ljubljana 16. junija 1988 je bil izvoljen naslednji izvršni odbor: dr. France M. Dolinar predsednik, dr. Rajko Bratož podpredsednik, Nataša Stergar tajnica, mag. Eva Holz blagajničarka in člani Vinko Demšar, Jasna Horvat, Irena Kovač, Marija Kremenšek, Jelka Melik in dr. France Rozman. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Matjaž Rebolj, Sonja Reisp in Ema Umek, v disciplinsko komisijo pa Primož Hainz, prof. dr. Ignacij Voje in dr. Jože Žontar.

V preteklem mandatnem obdobju smo za naše člane pripravili 21 predavanj, ki so bila večinoma zelo dobro obiskana.* Tematsko smo pokrili praktično vsa obdobja slovenske zgodovine, od naselitve naših prednikov (Grafenauer, Wolfram, Ciglencečki) in njihovega pokristjanjevanja (Cuscito, Glaser) preko gospodarskega, kulturnega in cerkvenega življenja Slovencev v srednjem veku (Mlinarič), položaja Slovencev v Notranji Avstriji v 16. stoletju (Simoniti), borbe za prevlado na Balkanu od konca 16. do konca 17. stoletja (Jačov), jezikovne strukture mestnega prebivalstva na Slovenskem od srednjega veka do konca 18. stoletja (Vilfan), značilnosti parlamentarizma 1861—1929 (Melik), odnosa Jugoslavije in Avstrije 1918—1938 (Suppan) ter problema slovenske samoodločbe na drugem zasedanju AVNOJ (Ferenc). Nekaj predavanj je bilo spominskih, npr. ob 300-letnici Valvazorjeve Slave vojvodine Kranjske (Reisp) ali povezanih z jugoslovansko (Trgovčević, Perović) in evropsko zgodovino (Moritsch, Ferluga, Jačov).

Na prvem članskem sestanku 17. novembra 1988 smo se spomnili pokojne profesorice zgodovine Marije Kremenšek († 17. 10. 1988), članice izvršnega odbora našega društva. O njenem življenju in delu je kratko spregovorila profesorica Prvenka Turk. — Osemdesetletnice rojstva profesorja Metoda Mikuža se je spomnil prof. dr. Miroslav Stiplovšek na članskem sestanku 20. decembra 1989 — Stoletnico rojstva prof. Gregorja Čremošnika smo počastili na spominskem večeru 15. marca 1990, na katerem sta o njegovem delu spregovorila prof. dr. Ignacij Voje in asistent Igor Grdina. Člani društva smo se udeležili tudi odkritja spominske plošče prof. Franu Zwittru 22. aprila 1990 na njegovi rojstni hiši v Beli Cerkvi na Dolenjskem.

Izvršni odbor Zgodovinskega društva Ljubljana se je sestel šestkrat, čeprav žal nikoli v polnem številu. Na teh sestankih smo oblikovali program predavanj in tekoče probleme društva. Veliko skrb nam povzročajo predvsem finance. Naraščajoče cene

poštne so nam praktično izpraznile blagajno, tako da smo bili prisiljeni pošiljati va-bila za več predavanj skupaj. Vedno bolj pereč postaja tudi problem medrepubliškega in mednarodnega sodelovanja. Bila bi nepopravljiva škoda, če bi zaradi pomanjkanja denarja ne mogli povabiti gostov iz drugih republik in iz tujine, zlasti še, če gre za priznane strokovnjake, ki proučujejo našo zgodovino. Pri tem pa jim že sedaj nismo mogli nuditi drugega kot povrnitev potnih stroškov in eno nočitev v Ljubljani. Kljub temu se nam je v preteklem obdobju posrečilo v sodelovanju z Oddelkom za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani in društvom klasičnih filologov povabiti devet gostov iz tujine. Stroške za gostovanje profesorja dr. Marka Jačova iz Rima nam je v celoti poravnal naš sponzor Beno Jakupovič, Reprofotografija, Rožna dolina, Cesta IX/25, Ljubljana, za kar se mu na tem mestu iskreno zahvaljujemo.

Prihodnost delovanja našega društva vidim prav v večjem sodelovanju s posameznimi oddelki Filozofske fakultete v Ljubljani, v prvi vrsti z oddelkom za zgodovino, sorodnimi društvi v Ljubljani in drugod po Sloveniji in s pridobivanjem sponzorjev.

*** Predavanja Zgodovinskega društva Ljubljana:**

- 1) 17. 11. 1988: dr. Bogo Grafenauer - mag. Peter Stih, Predstavitev knjige o Langobardih (Obzorja Maribor 1988).
- 2) 24. 11. 1988: dr. Arnold Suppan (Dunaj), Jugoslavija—Avstrija 1918—1938, sosedstvo med kooperacijo in konfrontacijo.
- 3) 2. 3. 1989: dr. Slavko Ciglenečki, Slovenski prostor v obdobju preseljevanja ljudstev (skupaj z društvom klasičnih filologov).
- 4) 9. 3. 1989: dr. Vasilij Melik, Značilnosti parlamentarizma (o strankah in volitvah na Slovenskem 1861—1929).
- 5) 15. 3. 1989: dr. Gustavo Corni (Benetke), Politika ekonomske in politične penetracije fasisističnih diktatur na Balkanu (skupaj z oddelkom za zgodovino FF v Ljubljani).
- 6) 13. 4. 1989: dr. Giuseppe Cuscito (Trst), Oglej in pokristjanjevanje Slovencev in Hrvatov v 8. in 9. stoletju (skupaj s klasičnimi filologi).
- 7) 20. 4. 1989: dr. Vasko Simoniti, Povezovanje notranjeavstrijskih (slovenskih) dežel v 16. stoletju. Vojaški vidiki.
- 8) 11. 5. 1989: dr. Ljubinka Trgovčević (Beograd), Srbska inteligenca, nastanek Jugoslavije in Slovenci.
- 9) 18. 5. 1989: dr. Branko Reisp, 300 let Valvazorjeve vojvodine Kranjske.
- 10) 28. 9. 1989: dr. Andreas Moritsch (Dunaj), Problemi ruskega kmetijstva pred oktobrsko revolucijo in Stolipinove reforme.
- 11) 19. 10. 1989: dr. Ernst Bruckmüller (Dunaj), Problem avstrijske nacionalne zavesti.
- 12) 26. 10. 1989: dr. Jadran Ferluga (Münster), Bizanc na Jadranu od 6. do 13. stoletja.
- 13) 6. 11. 1989: dr. Herwig Wolfram (Dunaj), Karantanija v 8. in 9. stoletju (skupaj z oddelkom za zgodovino).
- 14) 20. 12. 1989: dr. Tone Ferenc, Problematika samoodločbe in suverenosti slovenskega naroda po drugem zasedanju AVNOJ (skupaj z oddelkom za zgodovino).
- 15) 1. 3. 1990: dr. Franc Glaser (Dunaj), Pokristjanjevanje sredozemskega Norika do 7. stoletja v luči arheoloških najdb.
- 16) 15. 3. 1990: dr. Ignacij Voje, Delež Gregorja Čremošnika pri proučevanju ekonomske zgodovine srednjeveškega Dubrovnika; Igor Grdina, G. Čremošnik in cirilska paleografija.
- 17) 29. 3. 1990: dr. Jože Mlinarič, Vloga cistercijanov v gospodarskem, kulturnem, karitativnem in cerkvenem življenju Slovencev.
- 18) 19. 4. 1990: dr. Sergij Vilfan, Jezikovna struktura mestnega prebivalstva na Slovenskem (od srede srednjega veka do 18. stoletja).
- 19) 17. 5. 1990: dr. Latinka Perović (Beograd), Socialistična misel v Srbiji v 2. polovici 19. stoletja (skupaj z oddelkom za zgodovino).
- 20) 17. 5. 1990: dr. Marko Jačov (Rim), Borba za prevlado na Balkanu od konca 16. do konca 17. stoletja.
- 21) 18. 5. 1990: dr. Marko Jačov (Rim), Cigani med Mediteranom in Atlantikom (skupaj z oddelkom za zgodovino).

Predsednik:

dr. France M. Dolinar

BELOKRANJSKO MUZEJSKO DRUŠTVO 1988—1990

Belokranjsko muzejsko društvo je v letu 1988 po redni letni skupščini, organiziralo predavanje dr. Dušana Pluta z naslovom »Humana ekologija — preteklost, sedanjost, bodočnost«. V tem letu so člani društva posvetili pozornost predvsem dvema večjima nalogama. Uredili so okolico Mitreja nad vasjo Rožanec in izdali 5. knjižico iz zbirke Knjižnica Belokranjskega muzejskega društva. To je knjižica prof. Jožeta Dularja »Pomembni Belokranjci«, ki jo je natisnila Tiskarna Novo mesto v 1000 izvodih. Sredstva za tisk knjižice so poleg Belokranjskega muzejskega društva prispevali še občinski kulturni skupnosti Metlika in Črnomelj ter občinski raziskovalni skupnosti Metlika in Črnomelj.

17. 3. 1989 so na (volilni) skupščini BMD izvolili nov upravni in nadzorni odbor društva. V letih 1985—1989 so društvo vodili: predsednik Andrej Dular, tajnica Andreja Brancelj in blagajnik Franc Kobe. Na čelu novega upravnega odbora so: predsednica Marjetka Balkovec, tajnica Jakobina Pahor-Pugelj in blagajničarka Marina Janjac. Po skupščini je društvo organiziralo predavanje Pavla Kavška z naslovom »S kolesom po Jugoslaviji«.